

gemeente harderwijk

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen Programma 5

Harderwijk en Hierden zijn een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijkse samenleving vergroten.

Wij activeren alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl, iedereen doet mee

We willen blijvend sport- en beweeggedrag van alle inwoners stimuleren en waar mogelijk intensiveren. Motivaties voor inwoners kunnen zijn: ontspanning, presteren, maar ook ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid. Inwoners moeten zich veilig voelen en ongeacht hun achtergrond kunnen sporten en bewegen. We zetten in op bewustwording, zodat iedereen met plezier kan sporten en bewegen op zijn of haar eigen niveau.

Wij ondersteunen vitale en sterke sport- en beweegclubs

Wij streven er naar om een breed netwerk van zowel sportverenigingen als -aanbieders te faciliteren en te onderhouden. Daarnaast is er specifiek voor sportverenigingen het streven om deze op organisatiekracht te versterken. En worden verenigingen gestimuleerd om (indien mogelijk en gewenst) zich te ontwikkelen tot een vitale sportvereniging.

Wij faciliteren passende en voldoende sportvoorzieningen

In de gemeente Harderwijk willen we voldoende uitnodigende sport- en beweegvoorzieningen beschikbaar stellen. Hiermee wordt een breed aanbod van sport en bewegen mogelijk gemaakt, zowel binnen, buiten, als in de openbare ruimte.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur verbinden mensen met elkaar. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven gemeente Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bezoekers van buiten, voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de culturele instellingen, zodat zij hun aanbod goed kunnen afstemmen op inwoners en bezoekers van de gemeente Harderwijk. Met Stad als Podium bieden we een unieke manier om inwoners van podiumkunsten te laten genieten. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen uit de Nota Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Zij verzorgen cultuureducatie, op school en daarbuiten. De bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid en het vergroten van leesvaardigheid en digitale zelfredzaamheid.

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen

De indexatie van de subsidies loopt de afgelopen jaren achter bij de stijgende kosten waarmee organisaties te maken hebben. In de afgelopen jaren hebben organisaties te kampen gehad met extreme loon- en prijsstijgingen. Hierdoor is een disbalans ontstaan tussen de compensatie voor lonen en prijzen vanuit de gemeente en de werkelijke lastenstijgingen als gevolg van CAO ontwikkelingen en prijsstijgingen bij de organisaties. Ook een eventuele wens tot Fair pay kan hierbij een rol spelen. Het voorstel zal gedaan worden om de indexatie systematiek te wijzigen naar 75% loon en 25% prijs, dit geeft een reëler indexatiepercentage. Hierover zal een besluit moeten worden genomen en dit zal jaarlijks moeten worden beoordeeld.

Voor de gesubsidieerde instellingen is het namelijk niet of nauwelijks mogelijk om te bezuinigen op loon- of overige kosten. De relatieve teruggang in subsidie zal leiden tot een vermindering in het programma van deze instellingen.

Ontwikkelingen sportaccommodaties

Bij een aantal wijken loopt de renovatie of nieuwbouw van de sportaccommodatie mee met het IHP Onderwijs. Dit betekent dat de gymzaal Vliepad gerenoveerd wordt en er nieuwbouw van een sporthal gaat plaatsvinden in Stadsweiden. Het is wenselijk in te zetten op een Integraal Huisvestingsplan voor Sport en Bewegen, om zo ook toekomstgericht te beoordelen wat de benodigde capaciteit is voor de sportaccommodaties. Hierdoor kan er gericht een afweging gemaakt worden in relatie tot het Meerjaren Onderhouds Plan voor de sportaccommodaties in samenspraak met het IHP Onderwijs.

Nieuw sportbeleid

In 2026 loopt de huidige sportbeleidsnota 2023-2026 'bewegen doen we samen' af en inmiddels is een start gemaakt met de evaluatie, zodat er vooruit gekeken kan worden naar de ambities voor een nieuwe nota vanaf 2027. Hierin zullen we samen optrekken met de Nota Sociaal Domein, de omgevingsvisie, de regio en de doelstellingen vanuit het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord).

Inzet van buurtsportcoaches (Brede Regeling Combinatiefuncties)

De samenwerking met GA! Harderwijk wordt verder voortgezet en doorontwikkeld. Jaarlijks worden afspraken gemaakt en verantwoord volgens de bestaande subsidiestructuur. Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties ontvangen Cultuurkust, Zorgdat, Educare en Landstede subsidie voor inzet op het gebied van cultuur, buurtsportwerk, (speciaal) onderwijs in combinatie met sport. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet.

Regiovisie op het gebied van sporten en bewegen

In de regio Noord-Veluwe wordt samengewerkt op een aantal onderwerpen. Er is in 2026 een regionale sportagenda opgesteld, die de komende jaren verder uitgewerkt wordt. Deze agenda bestaat uit;

- de regionale positionering van sport en bewegen in het sociaal domein (samenwerking o.a. vanuit het AZWA),
- regionale coördinatie op aangepast sporten,
- Regionaal Platform voor verenigingsadvisering
- Duurzaam (regionaal) gebruik van sportaccommodaties.

Beweegvriendelijke en gezonde openbare ruimte

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen of hardlopen. De komende jaren wordt meer aandacht besteed aan activatie van de beweegroutes en andere bestaande sport- en beweegvoorzieningen. Ook wordt er steeds meer aan de voorkant meegedacht bij ruimtelijke plannen voor een gezonde en beweegvriendelijke omgeving.

Faciliteren podiumkunsten

Na kaderstelling door de raad heeft de gemeente gekozen om met Bouw & Infrapark te onderhandelen over het verbeteren van theater het Garnizoen. Als deze onderhandelingen succesvol zijn, kan in 2027 begonnen worden met de realisatie van de verbeteringen die Stad als Podium in staat stellen om professionele theatervoorstellingen en andere podiumkunsten nog beter en voor een breder publiek aan te kunnen bieden.

Kunst- en Cultuurbeleid 2022-2025

In 2026 is begonnen met het evalueren van de beleidsperiode 2022-2025. De uitkomsten worden gebruikt om vooruit te kijken naar de ambities voor een nieuwe cultuurnota vanaf 2027. Landelijke ontwikkelingen, afspraken met de regio, de Nota Sociaal Domein en de Omgevingsvisie worden betrokken bij het tot stand komen van nieuw beleid. Tot slot blijft de samenwerking tussen de culturele instellingen een speerpunt.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van 2019 ontvangt een aantal culturele instellingen een beperkte subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein.

Bibliotheek Noordwest Veluwe

Door middel van een aanpassing in de Bibliotheekwet is de huidige bevorderingstaak van provincies en gemeenten vanaf 2025 omgezet in een verplichting om ervoor te zorgen dat de toegang tot de openbare bibliotheek wordt gewaarborgd. De gevolgen hiervan zijn in 2026 in kaart gebracht en vormen de basis voor de ambities voor 2027.

Samenwerking

Binnen de regio Noord-Veluwe wordt samengewerkt op het gebied van cultuur en erfgoed binnen het Cultuur- en Erfgoedpact. De basis hiervoor is een subsidieregeling van de Provincie Gelderland. Dit heeft geresulteerd in afspraken over gezamenlijk cultuuraanbod voor de periode 2025-2028. Daarnaast wordt vanuit deze regio een eenmalige subsidie van de Provincie Gelderland ingezet ter versterking van de culturele en erfgoed-infrastructuur.

Erfgoed

In 2026 is een erfgoedvisie opgesteld, waar onroerend erfgoed (monumenten, archeologie), roerend erfgoed (collecties, varend erfgoed) en immaterieel erfgoed in samenkomen. Dit vormt de basis voor nieuwe erfgoedambities vanaf 2027.

Verbonden partijen

- Noord-Veluws Archief

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Bewegen doen we samen" 2023-2026.
- Lokaal sportakkoord gemeente Harderwijk 2023-2026.
- Beleidsnota kunst en cultuur 2022-2025 "Voortbouwen op een stevig fundament".

Taakvelden Programma 5

5.1 Sportbeleid en activering

Portefeuillehouder(s): J. van Egmond

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Stimuleren sporten en bewegen

Harderwijk en Hierden zijn een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is en iedereen zich welkom voelt om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sportclubs spelen hier een belangrijke rol in. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Stimuleren van sporten en bewegen

Zowel via de vele sportaanbieders en sportverenigingen in gemeente Harderwijk als via GA! Harderwijk, willen wij inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij gaat het om: ontspanning, presteren, ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid.

- We werken aan het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen.
- We bevorderen een gezonde en actieve leefstijl, specifiek voor jongeren en senioren.
- We zetten in op voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de wijk.
- We versterken de verbinding met zorg.

- We stimuleren talentontwikkeling.

Regulier beleid

[Sporten beschikbaar stellen voor iedereen](#)

De meeste inwoners zijn prima in staat om uit eigen beweging te sporten of te bewegen. Maar meedoen aan sport en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er moet voor iedereen ruimte zijn om te sporten en te bewegen, ongeacht iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, geloof, seksuele geaardheid of sociale positie.

- We zetten in op kennisdeling en deskundigheidsbevordering.
- We stimuleren het aangepast sporten.
- We stimuleren inwoners in kwetsbare situaties om in beweging te komen

Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds. De gemeente biedt ook schoolzwemmen aan, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen.

Regulier beleid

[Inzetten op vitaliteit van sportverenigingen](#)

In de gemeente Harderwijk zijn zowel sportverenigingen als sportaanbieders actief. Voor de uitvoering van het sportbeleid, en omdat verenigd sporten op zich al waardevol is, zijn beiden van belang en zijn we met beide groepen in contact. Voor de sportverenigingen bieden we extra ondersteuning en advies, vanwege het belang van de sociale context van de vereniging, de inzet van vrijwilligers en de specifieke vragen die zij hebben.

- We adviseren en ondersteunen sport- en beweegclubs.
- We helpen sportverenigingen met het vrijwilligersbeleid.
- We helpen sportverenigingen met het professionaliseren.

Regulier beleid

[Uitvoeringsprogramma voor de sportbeleidsnota uitvoeren](#)

Het uitvoeringsprogramma van de (nieuwe) beleidsnota sport en bewegen is leidend voor de inzet in 2027.

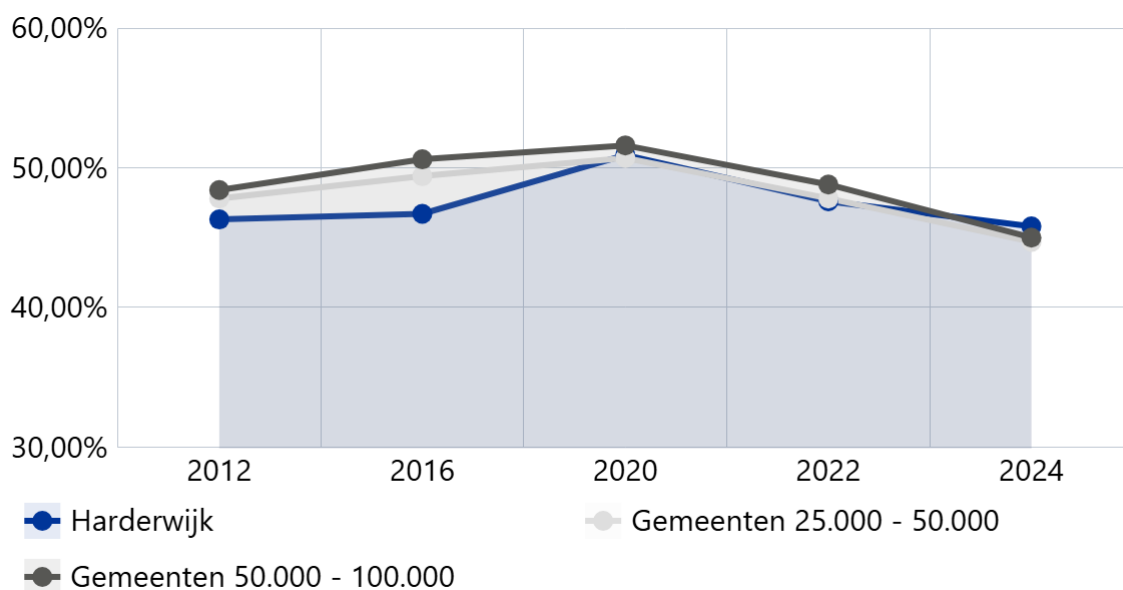
Regulier beleid

[Opstellen nieuw sportbeleid 2027-2030](#)

In 2027 wordt nieuw sportbeleid opgesteld, in samenwerking met de diverse partners in de gemeente Harderwijk.

Verplichte beleidsindicatoren 5.1 Sportbeleid en activering

Niet-sporters

Bron: Meerdere bronnen

Het aantal niet-sporters is na de corona jaren weer gedaald en ligt in Harderwijk en Hierden op vergelijkbaar niveau met het landelijke percentage.

5.2 Sportaccommodaties

Portefeuillehouder(s): J. van Egmond

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Voldoende en kwalitatief goede sport- en beweegvoorzieningen

Voldoende en goede sportaccommodaties, zowel binnen als buiten, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van gemeente Harderwijk.

Voldoende en gevarieerd sport- en beweegaanbod in de openbare ruimte om zo sport en bewegen toegankelijk te houden voor alle inwoners van gemeente Harderwijk.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderhouden van sportfaciliteiten

- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.

- Het onderhouden en beheren/exploiteren van binnensportaccommodaties van de gemeente Harderwijk, inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities vanuit het sportbeleid. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen. In nauwe samenwerking met GA! Harderwijk/Landstede stemmen we de roosters voor het bewegingsonderwijs en schoolzwemmen zo optimaal mogelijk af. We zetten bij de kiosk van het zwembad in op een gezonde horeca.
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen om de levensduur van de faciliteiten te verlengen en de kwaliteit te waarborgen. We focussen ons in 2027 op verdere energiebesparende maatregelen en kwaliteitsverbetering van de diverse binnensportaccommodaties.

Regulier beleid

Activering sport- en beweegvoorzieningen openbare ruimte

In 2027 wordt extra aandacht besteed aan activering van bestaande sport- en beweegactiviteiten in de gemeente Harderwijk. Samen met GA! Harderwijk stimuleren wij het bewegen in de openbare ruimte.

Specifiek beleid

Uitwerking sportaccommodatie Stadsweiden

In 2026 is definitief het besluit genomen de bestaande sportzaal in Stadsweiden te vervangen door een sporthal. Dit in combinatie met de nieuwbouw van de school Alfons Ariens. In 2027 zal verder gewerkt worden aan de planvorming van dit project.

Specifiek beleid

Stimuleren beweegvriendelijke en gezonde openbare ruimte

- Het onderhouden en beheren van openbare beweegplekken, zoals de kunstgrasvelden, het callisthenicspark, de skeelerbaan, skatebanen, pumptrackbanen en 3x3 veldje.
- Het stimuleren van laagdrempelige beweegmogelijkheden in de openbare ruimte, zoals beweegroutes, om het bewegen zo toegankelijk mogelijk te maken. Er wordt gewerkt aan uitbreiding van beweegroutes voor specifieke doelgroepen, denk hierbij bijvoorbeeld aan de Beweegroute Plus (senioren)

Regulier beleid

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s): W. Mazier

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

De stad als podium presenteren

We willen culturele initiatieven en creatief ondernemerschap binnen de samenleving van Harderwijk en Hierden benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren en gebruiken.

Wat gaan we ervoor doen?

Professionaliseren van de Popschool

In 2027 wordt het uurloon van docenten stapsgewijs verder verhoogd tot marktconform niveau. Daarnaast is de popschool als organisatie bezig met een transitie die ervoor zorgt dat de organisatie past bij de inhoudelijke ontwikkelingen die het heeft doorgemaakt. Dit gebeurt onder de naam MPLIFI. Van een initiatief van enthousiaste popmusici is de Popschool uitgegroeid tot een volwassen en unieke organisatie binnen een regionaal en landelijk netwerk van muziekeducatie.

Regulier beleid

Wat willen we bereiken?

Een cultureel verrijkte openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte zorgt voor een aantrekkelijke leefomgeving in Harderwijk en Hierden. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven laagdrempelig toegankelijk is. Kunst in de openbare ruimte is mooi, artistiek of geeft uiting aan maatschappelijke thema's of historische gebeurtenissen.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderhouden kunst in de openbare ruimte

Onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte en benutting van erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Regulier beleid

Wat willen we bereiken?

Een kwalitatief goed en divers cultureel aanbod

We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren garanderen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen. Voor een goed en divers cultureel aanbod in Harderwijk en Hierden zijn ook de vele vrijwillersorganisaties onmisbaar.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren van een kwalitatief en toegankelijk cultureel aanbod

Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle inwoners van Harderwijk en Hierden en bezoekers van de gemeente. Hierbij is speciale aandacht voor de economische spin-off van culturele activiteiten en voor het benutten van 'de stad als podium'. Dit resulteert in tientallen publiek, soms zelfs gratis, toegankelijk activiteiten in de stad op basis van de rijke historie van gemeente Harderwijk en het historisch centrum.

Regulier beleid

Omgaan met budgetverlaging

In 2026 is bezuinigd op de subsidies van de culturele instellingen. In 2027 worden de subsidies weer geïndexeerd, maar de eerdere bezuinigingen en gevolgen hiervan voor de kwaliteit en toegankelijkheid van de activiteiten nauwlettend in de gaten worden gehouden.

Specifiek beleid

Evalueren beleidsnota cultuur 2022-2025

In 2026 is begonnen met de evaluatie van de cultuurnota 'Voortbouwen op een stevig fundament' (2022-2025). Deze evaluatie vormt de basis voor de nieuwe cultuurnota die in 2027 tot stand komt.

Wat willen we bereiken?

Inwoners de kans geven zelf deel- en kennis te nemen van culturele activiteiten

Het goede voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur stimuleert bewoners en bezoekers van gemeente Harderwijk om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers blijft daarbij noodzakelijk. Het is daarom ook in 2027 belangrijk om vrijwilligers te vinden en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs. Stichting Stad als Podium heeft ook een belangrijke ondersteunende functie van de podiumkunsten in Harderwijk en Hierden. Initiatiefnemers kunnen bij Stad als Podium terecht voor ondersteuning via kennis of techniek.

Wat gaan we ervoor doen?

Ondersteunen amateurkunst

Versterken ondersteuning amateurkunstbeoefening

Regulier beleid

Stimuleren culturele ontwikkeling

Stimulering van levenslange cultuureducatie en talentontwikkeling.

Regulier beleid

Besluit nemen over de realisatie van een binnenpodium

Met een verbeterde podiumvoorziening kan Stad als Podium de komende jaren haar professionele ambities waarmaken voor de inwoners van gemeente Harderwijk. Na kaderstelling door de raad heeft het college besloten om te onderhandelen met Bouw en Infrapark in gemeente Harderwijk om de bestaande podiumvoorziening 'het Garnizoen' te verbeteren. Deze locatie wordt als meest kansrijk gezien om binnen budget de gewenste verbeteringen te realiseren. Wanneer dit niet mogelijk blijkt, wordt naar een andere oplossing gekeken. Indien het wel mogelijk blijkt wordt in 2027 begonnen met het realiseren van de aanpassingen waaronder een uitschuifbare tribune en betere voorzieningen voor publiek en artiesten. Zo kunnen de inwoners van Harderwijk en Hierden nog beter genieten van de podiumkunsten in de eigen stad.

Specifiek beleid

Wat willen we bereiken?

Vrijwilligers vinden en behouden

Het goede voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur stimuleert bewoners en bezoekers van gemeente Harderwijk om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers is daarbij noodzakelijk. Het is daarom ook in 2027 belangrijk om vrijwilligers te vinden en te behouden.

Wat gaan we ervoor doen?

Vrijwilligersmarkt

Er wordt jaarlijks een vrijwilligersmarkt georganiseerd, waar ook culturele partners bij betrokken worden.

Regulier beleid

Harderwijk voor elkaar

Het platform Harderwijk voor Elkaar is gelanceerd, waar vraag en aanbod qua vrijwilligers en vrijwilligerswerk bij elkaar komen. Ook in 2027 maken de culturele organisaties gebruik van dit platform. Het krijgen en behouden van vrijwilligers - die hard nodig zijn - blijft een grote uitdaging.

Regulier beleid

5.4 Musea

Portefeuillehouder(s): W. Mazier

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

[Het verleden van Harderwijk en Hierden waarborgen voor de toekomst](#)

Door middel van subsidies voor musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven willen wij de geschiedenis en gebruiken van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzoeken, presenteren en bewaren voor alle Harderwijkers, Hierdenaren, bezoekers en toekomstige generaties.

Wat gaan we ervoor doen?

[In stand houden Streekarchivariaat](#)

Het Noord-Veluws Archief (NoVa) wordt mede in stand gehouden door de gemeente. Het NoVa beheert onder andere de overgebrachte archieven van de gemeente en voert de dienstverlening uit ten aanzien van deze archieven, waaronder de studiezaal. Veelvuldig geraadpleegde archieven kunnen worden gedigitaliseerd voor raadpleging. Daarnaast voert het NoVa ook toezicht uit op het informatie- en archiefbeheer van de gemeente.

Regulier beleid

[Bijdragen aan de toegankelijkheid van de lokale geschiedenis](#)

Ook in 2027 wordt door middel van subsidies en andere bijdragen voorzien in de toegankelijkheid van de geschiedenis van gemeente Harderwijk door middel van een permanente tentoonstelling hierover in het Stadsmuseum, in de toegankelijkheid van tijdelijke tentoonstellingen over geschiedenis en (moderne) kunst in het Stadsmuseum.

Regulier beleid

[Nieuw onderkomen Marius van Dokkum Museum](#)

Eind 2026 opent het nieuwe Marius van Dokkum Museum, waarna het in 2027 klaar is om de bezoekers op de nieuwe locatie aan de Academiestraat 14 te ontvangen. Dit pand wordt daartoe verbouwd met steun van fondsen, eigen middelen en een incidentele subsidie van de gemeente. Het museum trekt jaarlijks zo'n 80.000 bezoekers naar gemeente Harderwijk. Naar verwachting neemt dit aantal toe in 2027, met een positieve uitwerking voor de binnenstad.

Specifiek beleid

5.5 Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder(s): W. Mazier

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

[Het cultureel erfgoed bewaren, onderzoeken, versterken en zichtbaar maken](#)

Het behouden en beschermen van de historische gebouwen, archeologische vindplaatsen en de cultuurlandschappen van Harderwijk en Hierden en deze, waar mogelijk, toegankelijk en zichtbaar maken.

Wat gaan we ervoor doen?

[Beoordelen omgevingsvergunningen](#)

De aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het wijzigen/verbouwen van een beschermd gemeentelijk of rijksmonument, worden voor advies voorgelegd aan de commissie omgevingskwaliteit en inhoudelijk beoordeeld. Er wordt toezicht gehouden op de verleende omgevingsvergunning.

Regulier beleid

[Subsidiëren van onderhoud aan monumenten](#)

We ondersteunen en stimuleren de instandhouding van monumenten, door het verstekken van subsidies voor onderhoudswerkzaamheden van gemeentelijke monumenten en bepaalde rijksmonumenten.

Regulier beleid

[Zorg dragen voor archeologie en cultuurhistorisch behoud](#)

Cultuurhistorische waarden, zoals monumenten, karakteristieke/beeldbepalende gebouwen, landschapselementen en archeologische vondsten, worden waar mogelijk behouden, herbestemd en geïntegreerd in nieuwe woon- en werkgebieden.

Regulier beleid

[Ondersteunen van de monumentencommissie](#)

De gemeente is volgens de Omgevingswet verplicht om een commissie te hebben, die het gemeentebestuur tenminste adviseert over aanvragen, omgevingsvergunning voor het wijzigen van rijksmonumenten. In de gemeente Harderwijk heeft de adviescommissie Omgevingskwaliteit mede deze taak. De commissie adviseert ook over het wijzigen van gemeentelijke monumenten, het aanwijzen of afvoeren van gemeentelijke monumenten en over welstand.

Regulier beleid

[Waarderen van cultuurhistorische locaties](#)

Het (laten) inventariseren, waarderen en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en overige locaties/elementen.

Regulier beleid

[Aanwijzen van gemeentelijke monumenten](#)

Het aanwijzen van gebouwen en bouwwerken als beschermd gemeentelijk monument. Dit gebeurt door middel van inventarisaties en onderzoek op basis van een door het college en/of raad vastgestelde agenda, of op verzoek van een eigenaar of belangenorganisatie.

Regulier beleid

Publiek informeren en voorlichten

Het geven van informatie en voorlichting over (de instandhouding) van monumenten en archeologische vindplaatsen. Dit doen we ondermeer door middel van de gemeentelijke website, informatieborden in de openbare ruimte en het zichtbaar maken van archeologische vondsten in de openbare ruimte. Tevens subsidiëren we de organisatie van de Open Monumentendag.

Regulier beleid

Onderhouden van monumenten in gemeentelijk eigendom

Het onderhouden van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in eigendom, zoals de Vischpoort, Oude Stadhuis, de stadsmuren, Smeepoort en Catharinakapel. Het onderhoud vindt plaats op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Regulier beleid

Inventariseren en waarderen van interieurs

Als uitvoering van de Visie religieus erfgoed worden, in overleg en afstemming met de betrokken eigenaren, de interieurs en roerende zaken van 5 kerkgebouwen geïnventariseerd en gewaardeerd. De kerkeigenaren krijgen op deze manier inzicht en waardering voor het interieur en bijzondere roerende zaken van hun kerkgebouw.

Specifiek beleid

5.6 Media

Portefeuillehouder(s): W. Mazier

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Verzorgen van een goede informatievoorziening voor de inwoners

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de Cultuurwijzer, de lokale media en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Mogelijk zullen in de nabije toekomst kostenoverwegingen leiden tot een aangepast aanbod. Gemeenten zijn wettelijk verplicht, de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek te bevorderen. Vanaf de ingangsdatum van de nieuwe Bibliotheekwet zal deze verplichting veranderen in de verplichting de toegang tot een openbare bibliotheek met een in de wet bepaald voorzieningenniveau te waarborgen. In 2027 wordt hier verder vorm aan gegeven.

Wat gaan we ervoor doen?

Subsidiëren van de bibliotheek

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe en wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden.

Regulier beleid

Organiseren Cultuurwijzer

De Cultuurwijzer maakt het voor kinderen, jongeren en volwassenen mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Regulier beleid

Vorbereiden op de wettelijke zorgplicht

Samen met de bibliotheek voorbereiding op de wettelijke zorgplicht die de gemeente vanaf de ingangsdatum van de nieuwe Bibliotheekwet zal hebben.

Specifiek beleid

Open-Plus concept invoeren bij de bibliotheek

De bibliotheek heeft met het Open-Plus concept positieve ervaring opgedaan in de vestiging in Putten. Door de bibliotheek (voor leden) doorlopend open te stellen, kan worden tegemoetgekomen aan de dringende behoefte van met name scholieren en studenten aan een rustige werkplek. Hiermee zal de bibliotheek 24/7 opengesteld worden. In 2026 zal de verbouwing voltooid worden.

Regulier beleid

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Portefeuillehouder(s): J. van Egmond

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Een verzorgde en goed functionerende openbare ruimte

De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

Planmatig onderhouden

Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie).

Regulier beleid

Plantsoenkwaliteit handhaven

Het plantsoen jaarrond op kwaliteitsniveau B en de binnenstad op en parken op A. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkte mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). Bij niveau A ligt de nadruk meer op een netter beeld. De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000 m² plantsoen en ca. 95 bomen.

Regulier beleid

Invulling geven aan ombuigingen

In categorie A en B van de ombuigingen is een taakstelling opgenomen voor beheer en onderhoud groen. Voor de jaarschijf 2027 wordt separaat geadviseerd over de te nemen maatregelen op basis van de besloten strategie (advisering 2025)

Regulier beleid

Wat willen we bereiken?

Goed onderhouden en stabiele natuurterreinen

Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en houtoogst op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's. Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat gaan we ervoor doen?

Het onderhouden van de gemeentelijke natuurterreinen

Dit betekent de volgende werkzaamheden:

- Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke natuurterreinen (met name bossen) waarbij de Natuur, recreatie en houtoogst de drie pijlers zijn
- De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van c.a. 1.100 m3 per jaar);
- Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland)

Regulier beleid

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van lokale initiatieven

Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast. Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven, Eenvoud en Differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit en Iedereen doet mee.

Totaaloverzicht Programma 5

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029	Primitieve begroting 2030
Baten						
TV51 TV51 Sportbeleid en activering	300	268	0	0	0	0
TV52 TV52 Sportaccommodaties	2.508	2.539	2.703	2.831	2.831	2.831
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	52	94	95	95	95	95
TV54 TV54 Musea	87	88	91	91	91	91
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	214	198	178	178	178	178
TV56 TV56 Media	47	0	0	0	0	0
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	228	183	139	139	143	143
Totaal Baten	3.436	3.370	3.205	3.333	3.338	3.338
Lasten						
TV51 TV51 Sportbeleid en activering	-1.035	-1.088	-1.084	-1.074	-1.062	-1.062
TV52 TV52 Sportaccommodaties	-5.264	-5.579	-5.572	-5.467	-5.383	-5.209
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-3.046	-3.119	-5.797	-2.868	-2.776	-2.775
TV54 TV54 Musea	-1.121	-879	-902	-901	-900	-900
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	-700	-607	-564	-559	-559	-559
TV56 TV56 Media	-990	-1.001	-870	-867	-867	-867
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.102	-6.271	-5.369	-5.334	-5.304	-5.291
Totaal Lasten	-17.258	-18.543	-20.159	-17.070	-16.852	-16.662
Onttrekkingen						
TV52 TV52 Sportaccommodaties	406	209	159	2	2	2
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	68	59	2.997	83	83	69
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	108	77	77	77	77	77
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	17	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	599	345	3.233	162	162	148
Storting						
TV52 TV52 Sportaccommodaties	-904	0	0	0	0	0
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	-12	-38	-12	-12	-12	-12
Totaal Storting	-916	-38	-12	-12	-12	-12
Gerealiseerd resultaat	-14.139	-14.866	-13.734	-13.587	-13.365	-13.189

Financiële analyse begroting 2027 ten opzichte van begroting 2026

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitief 2027 - Totaal 2026
Baten	3.370	3.205	-165
Lasten	-18.543	-20.159	-1.616
Onttrekkingen	345	3.233	2.888
Stortingen	-38	-12	26
Verschil	-14.866	-13.734	1.133

Het resultaat van programma 5 is als volgt te verklaren

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Onderwerp	Bedrag afwijking	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	915	1
	Kapitaallasten	127	2
	Doorberekende salariskosten	-140	3
5.2	Tarieven stijging De Sypel	143	4
	Incidentele budgetten 2026	296	5
5.7	Bijstelling i.v.m. voordeurnorm	-86	6
	Diversen	-122	7
	Totaal	1.133	

Toelichting op de financiële analyse

1. Onderhanden werken	Bepaalde budgetten die in 2025 niet (volledig) zijn benut, zijn vanuit de Jaarrekening 2025 meegenomen naar de Begroting 2026. In de Begroting 2027 komen deze budgetten te vervallen en ontstaat een voordelig effect.
2. Kapitaallasten	Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze kapitaallasten worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's en hebben voor dit programma een voordelig effect.
3. Doorberekende salariskosten	Jaarlijks wordt de verwachte urenbesteding per taakveld opgevraagd. De geraamde salariskosten worden op basis van deze urenbesteding doorberekend. Voor 2027 leidt dit ten opzichte van 2026 tot een nadelig effect.
4. Tarieven stijging de Sypel.	Er zijn hogere opbrengsten door de stijging van de tarieven bij de Sypel.
5. Incidentele budgetten 2026	In de begroting 2026 zitten een aantal incidentele budgetten, die niet meer voorkomen in 2027. Dit leidt tot een voordeel in 2027. Het betreft o.a. Bibliotheek op school, Vergroening Lorentzstaat en onderzoekskosten erfgoedbeleid.
6. Bijstelling i.v.m. de voordeurnorm	Dit betreft de indexatie en de bijstelling van de voordeurnorm van het meerjaren onderhoud van groen en buitenrecreatie.
7. Diversen	Diverse kleine budgetwijzigingen hebben geleid tot een nadelig effect.

